

Олег БОНДАР

ВІДІРВАННИЙ АРКУШ

Роман

Київ

УДК 821.161
Б81

Бондар О.
Б81 Відірваний аркуш : роман. — Київ : Видавництво Ліра-К,
2021. — 196 с.
ISBN 978-617-520-134-3

Після одруження Юля три роки жила в приймах у свекрухи. Матір Ігоря з першого дня зненавиділа невістку, вважала, що та украла в неї сина, гнобила її та принижувала.

Зрештою терпець увірвався. Аби зберегти сім'ю, молодята на скромні заощадження придбали хатинку в селі. Тесть допоміг облаштуватися, здавалося б, життя налагодилося, ніщо більше не заважатиме сімейному щастю. Та першого ж дня на новому місці явився примарний образ старої з клюкою, яка їм погрожувала. Ймовірно, це було попередженням про майбутні негаразди...

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-134-3

© Бондар О., 2021
© Видавництво Ліра-К, 2021

ЧАСТИНА ПЕРША

1

День потроху згасав, клопоти позаду, й нарешті вони залишилися удвох.

Небо невдоволено хмурилося, але зважати на його примхи нерозумно, воно з ранку не відзначалося привітністю. Мовби натякало: дочасно радіти й застерігало від надмірної ейфорії. Лише під вечір, хоч і запізно, пройнявшись урочистістю миті, промінь світла просякнув крізь шпаринку в низько навислій хмарі, сліпучою блискіткою віддзеркалився від вікна, торкнувся Юлиного волосся. Воно засяяло, немов зайнялося.

— Крихітко, на тобі німб! — захоплювався Ігор, не в змозі відірвати очей від чарівного видіння.

Розпущене волосся дружини блищало золотим прядивом, легкий вітерець здіймав його догори, утворюючи сяйво, що палало.

— Хіба ти не знав, що я — свята?

Юля задирливо посміхнулася, пригубила склянку.

— Мені не потрібна свята! Мені потрібна жінка!!!

Ігор напустив грізного вигляду, що мав би нагадувати оскал хижого звіра, рвучко, мов підкинутий пружиною, зірвався з плетеного крісла, нахилився до дружини й ніжно торкнувся променистого дива.

— Ну ось, всю красу зіпсував. Усі чоловіки — руйнівники, — прикинулася скривдженою Юля. Сама ж примостила келих на столику й потягнулася до чоловіка.

Бажання, що спалахнуло вмить, немов магнітом притягувало їхні тіла, губи відшукали одне одного. Поцілунок, присмачений

п'яним ароматом солодкого вина, видався довгим, набагато довшим, ніж будь-коли раніше.

— Чи не час нам усамітнитися?

— Хіба хтось є поруч? — начебто не зрозуміла Юля.

— Сонечко, я не про те...

Ігор дихав важко, очі тьмяно блищали, таким вона його давно не бачила, напевно, з медового місяця.

Скільки відтоді минуло?

Три роки...

Не думала, що пристрасть, яка доводила до божевілля, сплине так швидко. Кажуть: любов — то хімія. Розбурхає кров, скип'ятить розум і вщухне, осівши на дно каламутним відстоєм. А що натомисть? Пожухла рутинна, терпимість і звикання. У кращому випадку — симпатія і повага.

Юля не могла поскаржитися, що її сімейне життя не вдалося. Вигадати проблеми, повірити в них і затишати себе класичною страждальницею нескладно. Навіть привід шукати не треба. Відсутність власного житла, хронічна нестача грошей, сварлива свекруха, котра незлюбила невістку з першого дня... Тільки Юля вдосталь наслухалася розповідей подруг про чоловіків-алкоголіків, розтринькувачів і дебоширів, аби зрозуміти: буває гірше і з деякими негараздами необхідно змиритися.

Нарешті питання з житлом вирішилося. Будинок, який вони придбали, невеличкий. Засклена веранда, дві кімнати й кухня поміж ними. Жодних зручностей: водовід у дворі, опалення пічне. Але яке щастя — мати свій куточок і ні від кого не залежати.

Ігор невпізнанно змінився. Зовсім інша людина, як у колишні майже забуті часи. При матері він не те що комплімент сказати, дивитися на неї не завжди наважувався. Тепер він — господар, глава сімейства.

Невже вдасться відродити добре й романтичне, котре ще недавно здавалося втраченим і назавжди похованим під побутовими негараздами?

— Про що задумалася, Сонечко?

Ніжні слова затуманили розум, солодка млість прокотилася по тілу. Юля відчула шорстку твердість долонь, вловила, як напружилися під сорочкою його м'язи, коли допомагав підвестися.

Земля хитнулася. Чи засиділась, чи випила занадто? Не змогла втриматися, ноги підтялися, немов ватяні. У знемозі притулилася до єдиного надійного, обхопила чоловіка за ший, ткнулася обличчям у його плече. Вдихнула суміш поту, одеколону, ще чогось: терпкого, п'яного, і — поплило перед очима.

Щезнув світ, розчинився в сріблястому павутинні, залишилося лише бажання. Її бажання: неприборкане, дике, тваринне. А руки Ігоря, дратуючи, ковзали по спині, поволі опускалися донизу, знову плвли вгору, доводячи до шалу.

Вітер невдоволено прошелестів листям, зашурхотів газетою, жбурнув в обличчя колючим пилом. Юля відсахнулася, зачепила столик. Дзенькіт розбитого келиха злився з громом, який, розпочавшись десь далеко, голоснішав і, стрімко примчавши, над самінькою головою розітнув спокій страхітливим гуркотом.

Мара відступила, жажнулася небесного гніву, і світ знову виринув перед очима. Тільки геть не такий, як раніше. Постав непривабливою картинкою, котра надто різнилася від попередньої. У ній не зосталося світлого й сонячного, відрадне й миле затнулося сірим, незатишним, загрозливим. Небо, земля, дерева — все, що оточувало. Повітря згустилося до в'язкої субстанції, непіддатливої й ворожої. Воно не бажало наповнювати легені киснем, густим клубком застрягало поперек горла, розпираючи його до болючого спазму в грудях і пекучих сліз із очей.

Мовби помста за хвилинку спонтанного, ледь усвідомленого щастя. Начебто страшенно зогрішили й тепер мали спокутувати провину.

— Сонечко, що з тобою? Юлечко, дорогенька моя дівчинко, не переймайся так! — заспокоював Ігор. — Усе добре. Це ж на щастя... Посуд завжди б'ється на щастя...

Але він також перейнявся тривогою, голос втратив заспокійливу рівність, лунав нервово й бігцем, через що слова здавалися порожнім дратівливим непотребом. Суть сказаного втрачалася, зводилася нанівець, обертаючись до протилежного.

Новий порив вітру, дужчий від попереднього, окропив вологим пилом, крижаними пальцями скуповдив волосся. Юля відчула, як Ігор здригнувся. Його погляд ковзав повз неї, очі заклакли, пальці на спині стиснулися спазмом, враз втративши ніжність, із якою мить тому пестили її тіло.

— Що там таке? Що трапилось?

Різко сіпнулася, ледь вирвалася з обіймів, котрі вже такими не були, а скоріш нагадували лещата, обернулася...

Згорблена стара злісно пронизувала поглядом, загрозливо розмахуючи тонким кістлявим пальцем. А під її ногами неприродно яскравою в переважаючій сірості плямою вирізнялася кривава відмітина.

Блискавка сьйним спалахом розітнула небо, до райдужних кружал засліпила очі. Гримнуло зовсім близько, аж земля здригнулася, а вуха буцімто ватою заткнуло. Небеса відкрилися і звільнена волога потоком ринулася на землю.

Химерна тінь умить щезла, гулькнула в небуття, мовби й не було її, а розлите вино безслідно розчинилося в брудній темряві набіглої калюжі. Однак тривога нікуди не ділася, гострою скалкою вп'ялася в душу й відчутно щеміла, навіваючи неспокій, що його радше було назвати страхом.

— Привидиться ж таке... — намагався жартувати Ігор, збираючи зі столу посуд із залишками їжі і смішно сутулячись під крижаними струменями.

— Гадаєш, привиділося?

Стоячи в одвірку веранди, Юля промокла наскрізь, вітер, що здійнявся ледь не до урагану, нещадно тріпав волосся, шмагав тіло студеною вологою. Тіло дрижало й тіпалося від холоду.

І не тільки від холоду. Вона дивилася, як Ігор бореться з негодюю і не наважувалася зізнатися навіть собі, що сама нізащо не увійде в темний, що враз став незатишним, будинок.

2

Гроза не вщухала всю ніч, вгамувалася лише під ранок. Кволі стіни будинку ледь стримували пориви вітру й загрозливо здригалися від гучного гуркоту. Гілки старого горіха, мов пазурі ненажерливого хижака, шкребли дах, намагаючись зірвати його й дістатися смачної поживи.

Світло зникло майже відразу. Лягати начебто зарано, тож якийсь час сиділи при свічках. Ігор спробував розтопити грубку, але не з його хистом. Їдкий дим заповнив кухню й обидві кімнат-

ки, до сліз виїдав очі, зводив легені пекучим спазмом, від болючого кашлю роздирало нутроші. Довелося відкривати настіж двері й квартирки. Волога начебто тільки й чекала цього, нестримним вихором увірвалася до помешкання й гінко злизала холодним язиком останні залишки тепла й затишку.

Романтичної вечері при свічках не вийшло. Розуміючи, що на хороше чекати нічого, Юля приречено вихилила чарку вина, загорнулася в ковдру й майже одразу заснула. Ігор позаздрив їй. Самому б так забутись під тужливе завивання негоди в захищеному безпечному місці...

Ось тільки почуття захищеності й безпеки не було. Думки, одна тривожніша за іншу, розбурханим роєм клубочилися в голові, позбавляючи спокою і відганяючи навіть натяк на сон.

Що, коли раптом протече дах? А якщо дерево не витримає натиску вітру й звалиться на будинок?

Про наслідки гадати не хотілося. Горіх вимахав таких велетенських розмірів, що сплющить усе в млинець, від них з Юлею мокрого місця не залишиться.

Кілька разів Ігор уставав з ліжка, накидав вітрівку і, озброївшись ліхтариком, виходив на веранду. Але крізь щільні струмені води нічого знадвору не бачив. Розрізнялися лише шум води, що нестримним потоком виливалася з небес, і загрозливе шелестіння гілок, коли черговий порив вітру кидав їм виклик, випробовуючи на міцність.

Юля спала неспокійно, час від часу здригалася, немов судомою зводило тіло, інколи стогнала чи йойкала, але виборсатися з кошмару не могла й продовжувала тонути у власних видіннях, Якоїсь миті Ігор хотів розбудити її, та передумав, позаяк реальність навряд чи могла подарувати їй спокій.

Втративши останню надію на спочинок, поставив на плиту чайник (газова плита з балоном задля безпеки знаходилася на веранді), вмостився у плетеному кріслі, закурив.

Горіх необхідно спиляти, це — однозначно, тут і гадати нічого. Шкода, звичайно, розкішне дерево: і благодатна тінь від нього в літню спеку, і плоди смачні. Але — життя дорожче.

Що ще?

Перш за все — оглянути дах, підлатати, де треба. Поки що він тримається, але чи надовго? Це — з невідкладного. Далі потрібно

щось зі зручностями вирішувати. Зробити прибудову, ванну, туалет, автономне опалення. Мабуть, електричне: село негазифіковане й невідомо, чи взагалі дійде до нього черга; вугілля купувати теж недешево. Та й нещодавній прикрий досвід наочно показував вади подібного обігріву.

Ігор усвідомлював, останнє — зі сфери фантастики. Грошей на автономку не вистачить, усі накопичені кошти витратили на житло. Та чи й витримає будинок настільки глобальні нововведення? Стіни — глиняні, років сто простояли, не менше. Штукатурка місцями посипалася, на задній стіні тріщина, поки що вузька, ледь помітна, але якщо вчасно нею не зайнятися, то незабаром у неї й рука може пролізти.

Коли оглядали й прицінювалися до будинку, бачив тріщину. Ріелтор очі не замилував, усі вади показав чесно, мовляв, дивіться й вирішуйте. Якби не недоліки, то й ціна була б інша. Звісно, він мав рацію, а з їхніми достатками особливо не повередуєш. Ціна вирішила все. Іншого прийняттого варіанту в найближчому майбутньому не передбачалося. А саме від житла залежало, збережеться сім'я, чи ні.

Ігор знав, що життя дружини під одним дахом зі свекрухою не мед і розумів: вічно так тривати не може. Аби подібного не тямити, потрібно осліпнути чи повністю втратити почуття реальності. Ужитися з його матір'ю ніякого терпіння не стачить. А Юлю вона зненавиділа, що називається, з першого погляду. Переконала себе, мовляв, та вкрала в неї сина, й плекала надумане, доводячи до абсурду, котрий навряд чи відрізнявся від манії. Ігор, як міг, намагався гасити конфлікти, але з кожним днем ставало все важче. Щовечора, повертаючись із роботи, бачив заплакані очі дружини, ловив неприємні погляди матері, і сам поволі втрачав опору під ногами, відчуваючи жахливий дискомфорт у помешканні, де народився, виріс і яке все життя вважав єдиним надійним для себе притулком.

За великим рахунком, матір зрозуміти можна. Вона ростила Ігоря сама, без батька, вкладала в нього всі сили й душу, а тут прийшла чужа на все готове і вважає, що має на її сина якісь права. Вона відчувала, що боротьба нерівна, що програє в ній, і серце сина їй більше не належить. Тому й бісилася. Зривала злість на невістці, та й Ігорю теж діставалося.

А він розривався поміж двох вогнів, ладен був вовком завити від відчаю й безсилля.

Не таким уявляв Ігор подружнє життя з коханою жінкою. За-мість омріяного раю буття обернулася справжнісіньким пеклом, виходу з якого не видно. Допоки Юля не поставила перед вибором: або вона, або мама. Не категорично, без істерики, просто виклала наболіле й сказала, що терпіти більше несила.

Ігор сам далі терпіти не міг. Всю ніч вони шепотілися в своїй кімнатці, аби чутка на вухо мати нічого не підслухала, обговорювали можливі варіанти. Варіантів вимальовувалося небагато: наймати кімнату, чи підшукати недороге житло за містом. Друге здавалося більш привабливим, не хотілося микатися по чужих кутках. Але чи вистачить заощаджень?

Вишкребли все, що мали, й таки вистачило. Мальовниче село за два десятки кілометрів від міста. Сорок хвилин на маршрутці, а машиною — й того менше.

Машина була. Тесть, коли здоров'я стало не дуже, виписав на зятя довіреність, вручив ключі від пристойної ще «вісімки», мовляв, користуйся, а мене коли-небудь на рибалку звозиш і то добре...

Подарунок тестя став черговим болючим ударом для матері. Побачивши Ігоря за кермом, закотила істерику, довелося відпоювати валер'янкою. Аргумент один, але вбивчий: «Ти на ній розіб'єшся!» Причина — ревності й усвідомлення власної неспроможності. Вона не могла подарувати синові машину, зарплати бухгалтера разом із пенсією й підробітками тільки й вистачало заплатити за комуналку. Згодом, звичайно, владналося. Матір змушена була змиритися, та й геть не погано, виявляється, замість штовхатися в маршрутці, їздити на роботу особистим транспортом, а ввечері з таким же шиком добиратися додому. Ігорю довелося піти на вимушену жертву й шоферську повинність він відбував із покірною смиренністю.

Втративши новий і, як вона встигла переконатися, приємний привілей, мати розлютилася ще більше. Але Ігорю набридло вдавати із себе пай-хлопчика. Все життя під маминою спідницею він сидіти не збирався. Просто раніше не траплялося нагоди позбутися надмірної опіки. Вирватися хотілося не через синівську неповагу, як це намагалася представити мама під час нескінченних докорів. Ігорю до нудоти набридла домашня в'язниця, йому хотілося трішки сонечка й понад усе — свободи. У тридцять років пора своїх дітей виховувати, а не вислуховувати нудні нотації перезрілої жін-

ки, яка безнадійно загубилася в часі й не бажала бачити в нащадку дорослого чоловіка.

А Юля чим провинилася? Хіба вона заслужила недоброго до себе ставлення? Догоджала матері, як уміла, жодного слова поперек не сказала. Утім, як зазвичай буває, чим більше принижувалася, тим ненависнішою ставала.

Вибух назрівав, настала мить, коли піти з рідного дому стало чи не єдиною можливістю врятувати сім'ю.

Зотлілий недопалок обпik пальці. Ігор сіпнувся, поспішив загасити його в попільничці. Вітер начебто вщухав, або взяв паузу. Полишив жбурляти струмені в шибку, тепер краплі монотонно вибивали на підвіконні тужливий дріб. Скло розпливалося каламутними плямами вологи, котра поволі стікала донизу, віддзеркалюючи синій вогник запаленої конфорки й надійно приховуючи темряву ночі, що причаїлася знадвору.

Ігор відчинив двері. Холодна вогкість, немов цього чекала, одразу сповила тіло, змусила здригнутися. Бризки дощу відскакували від бетонного поріжка, неприємно студили босі ноги. На мить присвітив ліхтариком і поспішив його вимкнути. Слабенький промінь не зумів впоратися й відсунути навколишню темряву, лише наткнувся на дощову завісу й безсило розплився по ній невиразною блідою плямою.

Потім в очах трішки прояснилося. Згусла попервах від несмілої спроби ліхтарика сполохати її, ніч поволі втрачала контраст, непроглядний морок розбавився сіруватими відтінками. Ігор розрізнув темніший контур горіха-велетня, гілки якого збавили нещодавню спритність, проте повністю не заспокоїлися і продовжували шурхотіти сердито, загрозливо. Величезною тінню вони нависали над дахом. Без допомоги вітру їм не вдавалося дотягтися шиферної покрівлі, але вони й далі вселяли тривогу.

Ігор пообіцяв собі, що зранку зв'яжеться з МНС, комунальниками чи хто там займається подібними справами? Але згадав, що не в місті, отже, вирішити проблему буде не просто. Доведеться в газетах оголошення переглянути. Наймати бригаду.

Скільки це коштуватиме?

Утім, не має значення, вибирати не доводилося. Від проблеми нікуди не дітися, сама вона не розсмокчється. Зволікати й відтягувати не можна, необхідно вирішувати одразу, поки не сталося

непоправне. Уявив, що буде, якщо горіх звалитися на будинок, фантазія намалювала страхітливу картинку, й Ігор подумки перехрестився. На щасливий випадок розраховувати не доводилося. Не для того вони з Юлею вирвалися з неволі, аби померти настільки безглуздою смертю. Це було б украй несправедливо.

Закипів чайник. Пар з шипінням вирвався з носика, відволік від сумного. З чашкою розчинної кави він повернувся до крісла, запалив нову сигарету й віддався більш відрадним думкам.

Приємно почуватися господарем, знати, що ні від кого не залежиш і мати можливість займатися чим завгодно, не питаючись дозволу. Незвідане й ні з чим не зрівняне відчуття. Зовсім недавно подібне здавалося неможливим, з області навіть не фантастики, а геть неймовірного. Та й зараз у таке щастя ледь-ледь вірилося. Начебто все відбувалося не з ним, а з кимось іншим. А якщо й з ним, то лише уві сні, і, попри негоду й інші негаразди, найстрашнішою карою для себе вважав прокинутися й переконатися, що припущення справдилися, і все, дійсно, лише намарилось.

Надто жорстоко. Надто несправедливо. Такого він просто не пережив би. Лише від припущення зробилося лячно і настрій суттєво знизився до мінору.

Згадав, скількох нервів колись коштувало переставити шафу в кімнаті. Мати довела себе до істерики, звичні ліки не допомогли й довелося викликати «швидку». Вони з Юлею щойно одружилися. Мати повставала проти шлюбу, зустріла невістку непривітно, але не пустити в квартиру не наважилася. Відчувала, поставивши сина перед вибором, нічого не здобуде, лише втратить. Але змиритися так і не змогла.

Шафу Ігор мріяв переставити ще з підліткового віку. Його дратувало, що двері в кімнату наполовину зі скла, усамітнитися неможливо, і мати завжди могла бачити, чим він займається. Та всі спроби щодо змін натикалися на непробивну стіну її впертого нерозуміння. Після весілля Ігор не збирався виставляти власне інтимне життя на загальний огляд, він усвідомлював: попри втовкмачену з дитинства синівську покірність, має на це повне право. Поки мати була на роботі, удвох з Юлею вони розвернули шафу й загородили нею ліжко. Юля запропонувала повісити фіранку на дверях і поставити засувку, але до цього не дійшло. Одного скандалу вистачило, аби відбити охоту взагалі щось робити.

Дивно, що їхній шлюб не розвалився відразу. Напевно, лише завдяки Юліній витримці. Мати до останнього вірила, що зможе вбити клин у їхні стосунки й не шкодувала сил, уміння та акторської майстерності, аби втілити в життя підступний задум. Коли ж дізналася, що її залишають, грудьми стала біля дверей.

— Не бувати цьому ніколи! Не відпущу!

Обличчя її палало гнівом. Вона вірила, що здатна щось змінити. А усвідомивши марність зусиль, сиділа в куточку на дивані, маленька, відразу постаріла й гірко плакала. Від її нещасного вигляду в Ігоря серце стиснулося, він почувався останнім пацлукієм і готовий був впасти на коліна, вимолювати прощення...

Та якось впорався з миттєвою слабкістю, не піддався зрадливому поклику, зумів пересилив себе. І добре, що зумів. Не гніватиметься ж вона вічно, колись відійде й пробачить. Крім сина, у неї жодної рідні.

Вдень він кілька разів намагався додзвонитися до неї, але матір не бажала розмовляти і давала відбій...

Подивився на мобільник, котрий сиріткою лежав на столику, для чогось узяв його в руки. Увімкнув підсвітку.

Третя година. Не найкращий час для дзвінка, хоча Ігор був майже впевнений, що мама не спить. Та й зателефонувати з веранди неможливо. Цивілізація не сягнула цих країв. Єдине місце, де з'являлася мерехтлива риска приймання сигналу, — на протилежному кутку двору за старим напіврозваленим сараєм. Йти вночі в негоду, щоб нарватися на чергову порцію гнівних тирад, не надто хотілося. І моторошно, якщо, по правді. У селі все не так, як у місті. Відсутні звичні звуки: не чути автомобілів, людських голосів, не тішить світло вуличних ліхтарів. Ніби інший світ, чужа планета зі своїми правилами й устоями, до яких потрібно звикнути, вивчити їх, прийняти і змиритися.

Ігор залишив мобілку, допив залишок кави, в кілька жадібних затяжок докурив сигарету. Викинув недопалок за двері веранди, простежив, як червоний вогник, накресливши дугу, плюхнувся в калюжу й згаснув. Зіщулився від вогкості, зачинив двері й замкнув їх на засув.

Спати не хотілося, надто багато думок накопичилося, вони розбурхували, тривожили, але зайнятися все одно було нічим. Тихенько пробрався в спальню, почув спокійне дихання дружини. За-

брався під ковдру, припав до теплого тіла й непомітно для себе майже одразу пірнув у небуття.

3

Ранок здивував яскравістю, котра безмежно вражала після вчорашньої похмурості й нічної негоди. Косі промені сонця відшукали лазівку в запилених з патьоками закам'янілого бруду шибках, розмитою плямою прослизнули до кімнати й ніжно торкнулися обличчя. Грайливо полоскотали за носик. Юля сіпнулася, зморщилася, кілька разів глибоко вдихнула, поки залоскотало до нестями й не спромоглася, нарешті, чихнути. Аж сльози виступили. Замірилася чихнути знову, та цього разу минулося, лише пошморгала, аби позбутися марудної сверблячки.

Пробудження видалося приємним, незвичним, без в'їдливого гаму міської маячні та інших подразників, на які, звикнувши й притерпівшись, зазвичай перестаємо зважати. Звуки, що нині долинали знадвору, інакші, не схожі на ті, що в'їлися в мозок протягом останніх років, укорінилися й розчинилися в ньому, утворивши своєрідний еталон, невідповідність якому мала б сприйматися за подразник. Так, власне, й сталося, утім, з несподіваним відкриттям: подразники, попри немилозвучність терміна з його майже неприхованою ворожнечею, також можуть бути приємними.

Не спалюжені цивілізацією звуки вселяли в душу легкість і відрядну безтурботність, емоції, які немов спонукали підстрибувати до стелі й волати на повен голос узвичаєне й начебто позбавлене сенсу наївно-дитяче «Вау!» без жодної на те причини. Почуття, можливо, й знані колись, але, пропущені крізь жорстоке сито буття, майже зітерті з пам'яті, через що й сприймалися з відрядною дешицею недовіри, мовби не щось справжнє, а лише продовження злуди дарованої оманливими сновидіннями.

Прийдешній день віщував початок нового життя, або нового його етапу, що, по суті, мабуть, одне й те саме. Відтепер усе стане інакшим, все зміниться. Юля щиро вірила, що зміниться на краще, оскільки, гіршого бути не могло. Звісно, внутрішній скептик відшукає безліч причин для спростування, вагомих і незаперечних, та коли на нього зважати, то й до божевільні недалеко. Кра-

ще не прислуховуватися, нехай скніє десь у віддаленому куточку, аби лишень його не чути й не псувати собі настрою.

А настрій вимальовувався настільки відрадний, буцімто за сприяння чарівного прутика повернулася в безтурботне дитинство, де все радісне й приємне і майже не існує заборон. Коли ж вони і є, на них не обов'язково зважати, бо, якщо й гляне хтось суворо чи навіть нагримає, то не від злого серця, а лише задля перестороги, аби недолюгою витівкою сама собі не нашкодила. Уже зараз можна й хотілося вищати на повен голос, співати пісень, сміятися щиро й від душі, не переймаючись, чи сподобається це свекрусі. Відпала необхідність прикидатися тихою, покірливою, непомітною, грати роль слухняної дівчинки й, зціпивши зуби, відповідати смиренністю на обридлі, подеколи образливі, нотації. Необов'язково вдавати із себе невидимку, прослизаючи в ванну або туалет.

Вона тепер — господиня!

Напрочуд приємне слово! Є в ньому щось невловимо магічне, мовби й не від цього світу. Воно більш притаманне казкам. Тим, у які жадалося вірити, але яким прагматичний розум противився з нещадністю скнари. Підступно й цинічно ламаючи ефемерні мрії, переконливо доводив їхню неспроможність, заперечуючи хороше, що вони з собою несли.

Гірке лишилося в минулому, тепер усе інакше. Сумнівам немає місця. Мрія перестала бути мрією. Усупереч песимістичним прогнозам, вона спромоглася набути ознак справжності і втілитися в життя.

До останнього не вірилося в таку можливість, та й зараз іще не встигло вкластися в голову й утвердитися там. Відтак радість здавалася передчасною, хиткою і ненадійною. Понад усе хотілося віддатися їй повністю й беззастережно, з головою зануритися в хвили всепоглинаючого щастя і, не виринаючи на поверхню, залишатися там вічно, проте поки що не виходило. Пакісний монстрик, котрий засів десь глибоко в мозку й настирливо підливав дьогтю, продовжував нашіптувати: не час піддаватися ейфорії, далеко не все так добре, як здається на перший погляд, та й узагалі не можна надто радіти, аби не наврочити.

— Господиня! — промовила неспішно й пошепки, остереігаючись необережним словом налякати удачу, а далі, осмілівши, наперекір недовірливому монстрику, повторила те ж саме на повен

голос, виділяючи й наголошуючи кожен склад, смакуючи і сповна насолоджуючись втішним звучанням свого нового статусу.

— Го-спо-ди-ня!!!

Відтепер вона повноправна хазяйка свого життя. Тут усе належало їй, і Ігор, безумовно, теж. Увесь нероздільно, не лише тілом, а й думками і душею.

Його синівські почуття, вважала Юля, нітрохи не постраждають, якщо він рідше бачитиметься із занадто турботливою матір'ю. Може, стануть навіть міцнішими. Недарма кажуть: відстань — головна запорука родинного благополуччя. Стосовно молодят, котрі щойно об'єднали свої долі й не встигли притертися й притерпітися одне до одного, чи не найголовніша умова для збереження сім'ї. Що далі від рідні, тим більше щастя і впевненості у власній спроможності, оскільки «цінні поради», незважаючи на їхній начебто добрий намір, зазвичай лише шкодять.

Юля потягнулася, обвела поглядом убогу кімнатку, думки переметнулися на інше, прозаїчне й нагальне. Насамперед необхідно помити вікна, щоб сонечко завжди безперешкодно заходило в гості й радувало незатьмареним світлом. Потім — фіранки. Вони, безумовно, додадуть затишку. Про це не тільки в книжках читано, а й перевірено досвідом, коли жила в інститутському гуртожитку. Для початку можна й старі почепити, вони з того часу так і лежали незатребувані десь на дні сумки серед її речей. Штори вона сама пошиє, тканина є, а великого хисту для нехитрої справи не потрібно. Впорається.

Далі — поклеїти шпалери. Обов'язково — світлі, щоб радували й милували очі. Віконця — маленькі, підсліпуваті, можливо, колись їх вдасться замінити на сучасні склопакети, але в надто далекій перспективі. Навіть думати про таке зарано. Світлі шпалери — саме те, що треба. Нещодавно бачила пригожі в магазині для новоселів. Довго розглядала їх, прицінювалася, уявляла, як виглядатимуть на стінах у їхній кімнаті, до нестриму кортіло придбати, проте на той час покупка себе не виправдовувала. А при їхніх достатках марнотратити — взагалі злочин. Сподівалася, що їх не встигли розібрати. Надто сподобалися.

Треба попросити Ігоря, щоб звозив у магазин. Може, разом і кращі відшукають...

Пофарбувати підлогу. Яка вона страшна. Облущена із заскобинами, з брудом, що в'ївся намертво. Схоже, попередні господа-